

VERSOTE osahanke
Etelä-Pohjanmaan Lape -hanke

Loppuraportti

Hanke/projektipäällikkö: Pirita Hämäläinen
Hankkeen/projektin omistaja: VERSO Kuntoutus Oy

Loppuraportti

VERSOTE osahanke

Etelä-Pohjanmaan Lape –hanke

Yhteenveto

Tulokset ja vaikuttavuus: Osahankkeemme tavoitteet olivat 1) vaativien kuntoutus – ja terapiapalveluiden saatavuuden parantaminen osana peruspalvelurakenteita tasa-arvoisesti koko Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella ja 2) erityisosaamisen ja kokemusasiantuntijuuden vieminen osaksi sekä perus- että erityistason palveluita.

Olemme onnistuneet tarjoamaan hankkeen aikana Etelä-Pohjanmaan tulevien sote-keskusten alueille yhteistyötä mm. verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilottien ja konsultaatioiden kautta. Myös yrittäjä- ja kokemusasiantuntija-verkostoissamme on edustus koko maakunnan alueelta. Alueellisen tasa-arvoisen tiedon ja palveluiden saatavuuden tavoitteiden osalta onnistuimme hyvin. Erityisosaamisen ja kokemusasiantuntijuuden vieminen osaksi perus- ja erityistason palveluita toteutui sekin edellä mainitun yhteistyön kautta hyvin ja luontevasti. Monitoimijaisuus vaatii vielä toimintakulttuurin muutoksen osalta kehitystyötä, jotta monitoimijainen yhteistyö olisi totuttu tapa toimia.

Toteutus: Osahankkeemme toteutus on jakautunut kolmeen osaan: yrittäjäverkostoon, kokemusasiantuntijaverkostoon ja julkisyhteistyöhön.

Olemme koonneet VERSOTE yrittäjäverkoston, jakaaksemme yrityksille tietoa tulevasta sote- ja maakuntauudistuksesta sekä Lape-hankkeen keskeisistä tavoitteista. Lisäksi olemme pyrkineet tuomaan aktiivisesti yritysten näkemystä Lape-työhön sekä alueen sote- ja maakuntavalmisteluun. Olemme halunneet tarjota työkaluja tulevaan muutokseen valmistautumisessa järjestämällä työpajoja, joiden aiheina ovat olleet mm. palvelumuotoilu, kilpailutukset, hinnoittelu ja markkinointi.

VERSOTE kokemusasiantuntijaverkostomme tarkoituksena on ollut tuoda perheiden näkemystä Lape-työhön sekä sote- ja maakuntavalmisteluun. Olemme myös pohtineet voisivatko kokemusasiantuntijat toimia ammattilaisten sekä perheiden tukena esimerkiksi auttamalla palveluiden piiriin ohjautumisessa, ensitiedon ja vertaistuen antajina sekä vapaaehtoistoimintaa järjestäen. Olemme järjestäneet mm. Autismikirjon lasten leikkitreffit ja osa verkostomme jäsenistä on löytänyt väyliä toimia mm. kouluttamalla, toimimalla aktiivisemmin alueen yhdistyksissä ja muussa vapaaehtoistoiminnassa tai muun yhteiskunnallisen vaikuttamisen kautta.

Kolmantena VERSOTE –julkisyhteistyö on sisältänyt erilaisiin Lape –tilaisuuksiin, työryhmiin sekä sote-valmisteluun liittyviin työryhmiin osallistumista ja näiden lisäksi työ on painottunut suunniteltua huomattavasti voimakkaammin verkoston yhteisten suunnitelmien pilotteihin sekä konsultaatorakenteiden kehittämiseen maakunnassa. Näiden todellisten tilanteiden kautta olemme parhaiten onnistuneet tuomaan erityisosaamistamme perustasolle, lasten ja heidän perheidensä tueksi. Tämän yhteistyön kautta olemme selvittäneet millaisia tarpeita yhteistyölle on eri alueilla ja niihin olemme pyrkineet vastaamaan luomalla alueellisia konsultaatorakenteita. Yhteistyön rakentaminen ja yhteistyömallin sisäistäminen on vienyt odotettua enemmän aikaa, joten kokonaiskuntoutusmallin juurruttamisen osalta työ jää toteutettavaksi hankeajan jälkeen. Hankkeen aikana muodostuneet yhteistoimintamallit kuitenkin mahdollistavat yhteistä kehittämistä myös tulevaisuudessa.

Loppuraportti

VERSOTE osahanke

Etelä-Pohjanmaan Lape –hanke

Vastuuhenkilöt ja organisaatio: Osahankkeemme vastuuhenkilöinä ovat toimineet yrittäjä, psykologi Pirita Hämäläinen, osa-aikainen hankekoordinaattori Mari Haapala ja osa-aikainen hanketyöntekijä autismiohjaaja, neuropsykiatrinen valmentaja Mari Yli-Koski.

Kustannukset: Hankkeen kustannukset ovat olleet maltilliset. Suunnitellussa budjetissa on pysytty, joskin budjetin sisällä on tehty joitakin kulusiirtoja, joihin on haettu lupa.

Kokemuksia ja palautetta: Yhteistyö on VERSOTE hankkeen kaikilla em. osa-alueilla koettu yhteistä tietoa ja ymmärrystä sekä yhteistä suunnittelua ja toimimista lisääväksi. Yleisesti ottaen yhteistyö on koettu mielekkääksi ja uusia näkökulmia avaavaksi.

Jatkosuunnitelmat: Monipuolinen monitoimijaisuus säilyy VERSO Kuntoutuksen toiminnassa vahvasti myös hankkeen päättymisen jälkeen. Asiakkaat ovat olleet yrityksen perustamisesta saakka mukana palveluiden kehittämisessä ja asiakkaan asioissa on ollut luonnollista toimia yhdessä monien tahojen kanssa, myös yhdessä toisten toimijoiden kanssa palveluita tuottaen. Yhteiskehittäminen, yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja yleishyödyllinen toiminta ovat aina kuuluneet yrityksen toimintaan, yrityksen arvoja ilmentäen. Hankkeen aikana löytyneitä alueellisia yhteistyön muotoja ja rakenteita halutaan pitää yllä myös hankkeen päättymisen jälkeen. Verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilotit antoivat paljon uutta näkemystä ja kokemusta yhteiseen toimintaan ja suunnitteluun. Näitä kokemuksia voimme hyödyntää toiminnassamme ja tarjota omaa erityisosaamistamme jatkossakin perustason avuksi. Erityisosaaminen tulee jatkossakin maakunnan alueella hyödynnettäväksi erityistä tukea tarvitsevien lasten ja heidän perheidensä palveluiden suunnittelun, järjestämisen ja toteuttamisen kaikissa vaiheissa.

SISÄLLYSLUETTELO

1 TULOKSET JA VAIKUTTAVUUS	1
1.1 TAUSTA	1
1.2 TAVOITTEET JA TULOKSET	2
1.3 HYÖDYT JA VAIKUTTAVUUS	2
2 TOTEUTUS	3
2.1 YLEISKUVA	3
2.2 AIKATAULUN TOTEUTUMINEN	4
2.3 TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET- JA RESURSSIT	5
2.3.1 <i>Työmäärät ja tehtävien tekijät</i>	5
2.3.2 <i>Budjetti ja kustannukset</i>	5
2.4 RISKIT	6
3 DOKUMENTOINTI	7
4 OPIT JA PALAUTTEET	7
5 PYSYVÄ TOIMINTA JA JATKOTOIMET	8
5.1 SIIRTYMINEN PYSYVÄÄN TOIMINTAAN	8
5.2 JÄLKIARVIOINTI JA AVOIMET TEHTÄVÄT	8
5.3 IDEOITA JATKOKEHITYKSELLE	9
6 LIITTEET	VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.

1 Tulokset ja vaikuttavuus

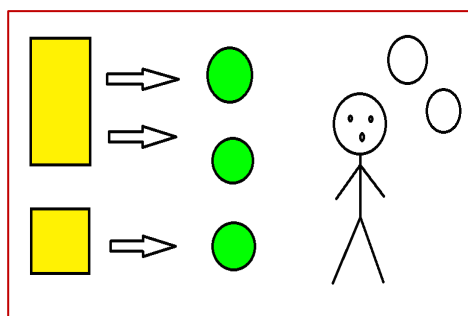
1.1 Tausta

Hankkeen päätavoitteet

Vaativien kuntoutus – ja terapiapalveluiden saatavuuden parantaminen osana peruspalvelurakenteita tasa-arvoisesti koko Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella. Hankkeen tavoitteet: 1) vähentää alueellisia eroja palveluiden saatavuudessa ja 2) Erityisosaamisen ja kokemusasiantuntijuuden vieminen dynaamiseksi osaksi sekä perusettä erityistason palveluita matalankynnyksen periaatteella.

Lähtötilanteen kuvaus ja hankkeen tarve

Hankkeen aikakautta edeltävä toimintamalli erityistarpeita omaavien lasten ja nuorten perheiden osalta on Etelä-Pohjanmaan alueella sisältänyt monia osasia, jolloin palvelukokonaisuudesta on muodostunut hyvin hajanainen ja irrallinen osa kokonaispalvelurakennetta (kts. Kuva 1). Eri toimijoiden välinen yhteistyö on ollut hajanaista ja palveluiden koordinointi puutteellista. Kokonaiskuntoutus- ja monitoimijamallin kehittäminen on tuonut kuntoutuskentälle monitoimijaisen ja dynaamisemmin toimivan mallin näyttöön perustuvien menetelmien käytöstä vaativissa erityispalveluissa (kts. Kuva 2.). Keskiössä ovat asiakasperheiden tarpeet. Jokin yksittäinen taho ei toimi palveluverkostossa enää yksin, vaan kaikki tahot toimivat yhdessä perheen kanssa samaan suuntaan. Kuntoutus on kokonaisuus, asiakkaan tarpeet huomioiva, muovaantuva ja joustava palvelukokonaisuus, esim. painottuen sosiaaliseen kommunikointiin ja uudenlaisten käyttäytymismallien harjoitteluun tai aistitoimintojen integroimiseen sekä ei-toivotun käyttäytymisen välttämiseen ja positiivisen käyttäytymisen vahvistamiseen.

Kuva 1. Irrallinen palveluverkosto

Kuva 2. Monitoimijainen yhteistyörakenne

Osahankkeen sijoittuminen Etelä-Pohjanmaan Lape-hankkeessa

Toimimme erityis- ja vaativan tason palveluiden osa-alueella Etelä-Pohjanmaan Lape – hankkeen oman tiimin, lastensuojelun, erikoissairaanhoidon, Autismisäätiön sekä tuki- ja osaamiskeskus Eskoon rinnalla toisiamme täydentäen.

1.2 Tavoitteet ja tulokset

Hankkeen aikana olemme tavoittaneet maakunnan kaikkien tulevien perhekeskusten alueelta erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja heidän perheidensä parissa työskenteleviä tahoja. Olemme vieneet tietoa näyttöön perustuvista menetelmistä, monitoimijaisesta palvelutarpeen arvioinnista ja palveluiden toteuttamisesta erimuotoisin yhteistoimintamallein. Olemme olleet apuna yhteisen asiakassuunnitelman piloteissa, sekä palvelutarpeen arvioinnin että uudenlaisen toimintamallin osalta, ja olemme pyynnöstä järjestäneet myös konsultaatioita tarpeiden mukaan. Useille alueille on hankkeen aikana yhteisen suunnitelun pohjalta rakennettu tarpeen mukaisia konsultaatio- ja yhteistyörakenteita. Konsultatiorakenteiden kehittämistä jatketaan hankeajan jälkeen seuraavilla alueilla: Suupohja, Seinäjoki, Kurikka, Isokyrö, Järvi-Pohjanmaa ja Ilmajoki.

Kokemusasiantuntijaverkostomme jäsenet (7 henkilöä) ovat antaneet meille arvokasta tietoa hanketyöhön ja alueellisten ja valtakunnallisten Lape –tapahtumien ja työpajojen käyttöön. Yhdessä heidän kanssaan olemmeideoineet ja toteuttaneet perheille suunnattua toimintaa. Kokemusasiantuntijamme ovat lähteneet myös itse aktiivisesti hakemaan tapoja jakaa asiantuntemustaan, osa oman työnsä kautta, osa yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnassa sekä edelleen myös yritysten palvelutuotteiden osalta asiakaskehittäjinä.

Yritysverkostoomme kuuluu jäseniä koko maakunnan alueelta, niin yrityksiä kuin myös kolmannen sektorin palveluntuottajia (41 yritystä / kolmannen sektorin toimijaa sekä paikallinen yrittäjäjärjestö sekä Seinäjoen kaupungin kehitysyhtiö). Olemme välittäneet verkostolle tietoa niin sote- ja maakuntauudistuksesta kuin lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmasta ja sen tavoitteista. Koulutuspäivien ja työpajojen kautta on käynnistetty tarpeellinen vuoropuhelu sote-vastuuvälittäjien ja palveluntuottajien kesken. Iloksenne yritysverkosto on koettu tärkeäksi, tietoa, varmuutta, jaksamista ja hyvinvointia lisääväksi.

1.3 Hyödyt ja vaikuttavuus

Hankkeen aikana tehty yhteistyö on todentanut kaikille osapuolille, että perheiden yksilöllisiin palvelutarpeisiin löydetään monitoimijaisesti toimien ratkaisut parhaimmillaan nopeammin ja tehokkaammin. Valitut palvelut vastaavat paremmin todellista palvelutarvetta ja eri tahojen toiminta on samansuuntaista ja toisiaan täydentävää.

Olemme keränneet palautetta yhteistyökumppaneilta ja asiakkailta jatkuvasti reaaliajassa. Näin olemme voineet reagoida saamaamme palautteeseen heti ja muokata toimintaamme toivottuun suuntaan.

Palveluiden tasapuolisen saatavuuden parantaminen on Etelä-Pohjanmaan alueella toteutunut niin, että tietoa palvelumahdollisuuksista on välitetty koko maakunnan alueelle päätöksenteon tueksi. Samoin erityisosaamista on tarjottu koko maakunnan alueelle. Lukuisien jatkosuunnitelmien ja hankkeen aikana syntyneiden alueellisten yhteistyö- ja konsultatiorakenteiden valossa tavoitteemme näyttävät täyttyneen varsin hyvin.

Koska työ monelta osin jatkuu myös hankkeen päättymisen jälkeen, on hyötyjä ja vaikuttavuutta tarpeen seurata edelleen. Todellinen vaikuttavuus esimerkiksi nyt rakentuneiden yhteistyö- ja konsultatiorakenteiden osalta onkin nähtävissä vasta myöhemmin.

2 Toteutus

2.1 Yleiskuva

Sisällöllisesti hanke jakautui kolmeen osaan: VERSOTE -kokemusasiantuntijaverkosto, VERSOTE -yrittäjäverkosto ja VERSOTE -julkisyhteistyö.

Kaikkien osa-alueiden osalta olemme muokanneet sisältöä ja toimintatapoja tarpeen mukaisesti. Koska hankkeen toteuttaja on yksityinen yritys, oli hankkeen organisaatio kevyt ja seurannan pohjalta tarvittavien päätösten tekeminen nopeaa.

Hankkeen toteutustapaa on täytynyt muokata ja hioa matkan varrella, jotta toimintamme olisi linjassa muiden Lape –toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Sisältö ja toteutustapa on muovautunut myös hanketyössä tapaamiemme perheiden ja ammattilaisten esittämien toiveiden pohjalta.

VERSOTE –kokemusasiantuntijaverkosto on keskittynyt perheiden näkemyksen tuomiseen hanketyöhön sekä perheille tarjottavan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen mm. Autismikirjon lasten leikkitreffitien muodossa. Kokemusasiantuntijoiksi saimme erityistä tukea tarvitsevien lasten äitejä (7 henkilöä), joilla oli omista taustoistaan johtuen jo hyvät tiedot ja taidot vertaistuen antamista ja tiedon jakamista ajatellen. Tästä johtuen saatoimme sisällyttää heidän koulutusosuuteensa ”Tietoisuustaitoja vanhemmille” kokonaisuuden. Hankekoordinaattorina toimiva kokemusasiantuntijaverkostomme jäsen osallistui palveluohjauskoulutukseen ja sieltä saatu tieto on koko verkoston käytössä.

VERSOTE –yrittäjäverkoston osalta toiminta on keskittynyt ajankohtaisen tiedon jakamiseen ja yhteistyön kehittämiseen. Aiheina koulutuksissa ja työpajoissa on ollut mm. sote- ja maakuntauudistus, yritysten mahdollisuudet, palvelumuotoilu, markkinointi, hinnoittelu ja kilpailutukset sekä yhteistyö toisten yritysten ja sote-vastuuvalmistelijoiden kanssa. Puhujina meillä on ollut mm. eduskunnan puhemies Paula Risikko, Etelä-Pohjanmaan yrittäjien puheenjohtaja Anne Niemi, sote-vastuuvalmistelijat Minna Laitila, Tanja Penninkangas, Päivi Saukko sekä Päivi Leikkola sekä asiantuntija Veli Puttonen. Yhteistyötahoista mainittakoon mm. Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, kaupungin kehitysyritys Into Seinäjoki Oy, Ely-keskus sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

VERSOTE –julkisyhteistyöhön on sisältynyt osallistuminen alueellisiin ja valtakunnallisiin Lape –päiviin, -työpajoihin ja –koulutuksiin sekä erilaisiin alueellisiin sote-valmistelutyöryhmiin sekä verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilotit ja konsultaatiot. Kouluttamisen ja tiedottamisen määrää on voitu julkisyhteistyön osalta vähentää, koska Etelä-Pohjanmaan Lape –hanke sekä valtakunnalliset Lape –päivät ja muut tilaisuudet ovat täyttäneet tätä tarvetta. Tämä on mahdollistanut hankkeen toteuttamisen painopisteen siirtämisen voimakkaammin käytännön työhön. Toiveiden mukaisesti voitiin verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilottien ja konsultaatiokäytien määrää lisätä. Yhtenä työkaluna tavoitteiden saavuttamiseksi mainittu kokonaiskuntoutuksen toteuttaminen monitoimijaisesti ei toteutunut siinä laajuudessa kuin suunnittelimme. Sen osalta aiomme edetä, vaikka hanke päättyykin.

2.2 Aikataulun toteutuminen

Hanke jakautui ajallisesti suunnittelu- ja valmisteluvaiheeseen (1.3.2017 – 31.7.2017), toteutusvaiheeseen (1.4.2017 – 30.11.2018), juurruttamisvaiheeseen (1.9.2018 – 30.11.2018) sekä yhteenvedon ja arvioinnin vaiheeseen (1.10.2018 – 31.12.2018).

Lape –hankkeiden hyväksymisen ja aloituksen viivästyminen valtakunnallisesti on luonnollisesti vaikuttanut jonkin verran myös VERSOTE -hankkeen aikatauluun ja toteutukseen. Aikatauluhaasteita on aiheuttanut myös hankkeemme painottuminen monitoimijaiseen yhteistyöhön. VERSOTE –yrittäjäverkoston osalta sekä aikatauluihin, että sisältöihin on vaikuttanut myös päätösten ja lainsäädännön viivästyminen. Aikataulut muodostui suurimmaksi haasteeksi myös VERSOTE –kokemusasiantuntijoiden toiminnassa. Joitakin suunnitelmia täytyi siirtää toteutettavaksi hankkeen päättymisen jälkeen, koska kokemusasiantuntijoiden tapaamisia on jouduttu siirtämään ja perumaan mm. aikatauluhaasteiden vuoksi.

Haasteet huomioiden aikataulut on kokonaisuudessaan sujunut kuitenkin hyvin. Suunnitelmien toteutumista seurattiin kuukausittain, koska se tunnistettiin ennakolta yhdeksi hankkeen riskeistä.

Alla olevassa taulukossa on merkitty päivämäärä, johon mennessä alkuperäisen suunnitelman mukaan kyseinen vaihe olisi päättynyt. Jatkosuunnitelman mukaisesti juurruttaminen ja monelta osin, esimerkiksi pilotit ja konsultaatiot, myös hankkeen aikainen toiminta jossain muodossa vielä jatkuu. Tästä syystä ne on aikatauluunkin merkitty edelleen jatkuviksi.

Taulukko 1: Projektin aikataulun toteutuminen

tarkistuspiste (MS)	Suunniteltu pvm	Toteutunut pvm
Hanke-ehdotuksen/ suunnitelman hyväksyminen STM	1.1.2017	28.3.2017
<MS 1> Suunnittelu ja valmistelutyö tehty	31.7.2017	31.7.2017
<MS 2> Toiminta	30.11.2018	Jatkuu edelleen
<MS 3> Juurrutus	30.11.2018	Jatkuu edelleen
Hankkeen tuotosten arviointi ja hyväksyminen (VERSO Kuntoutus Oy ja EP Lape)	31.12.2018	31.12.2018
Hankkeen päättämisen hyväksyminen (VERSO Kuntoutus Oy ja EP Lape)	31.12.2018	31.12.2018
Hankkeen jälkiarviointi	30.6.2019	

2.3 Toteutuneet kustannukset- ja resurssit

2.3.1 Työmäärät ja tehtävien tekijät

Hanketyötä ovat tehneet osa-aikaisesti hankkeen vastuhenkilö Pirita Hämäläinen (45 tuntia/ kk), hankekoordinaattori Mari Haapala (53 – 80 tuntia/ kk) sekä hanketyöntekijä Mari Yli-Koski (20 – 25 tuntia/ kk). Kaikki hankkeen työntekijät ovat toimineet kaikilla hankkeen osa-alueilla, mutta vastuu on painottunut siten, että Pirita Hämäläinen on vastannut hankkeen julkisyhteistyöhön liittyen asiakasyhteistyöstä ja konsultaatorakenteiden luomisesta, kokemusasiantuntija- ja yrittäjäverkoston toiminnasta ja hankkeen kokonaisuudesta. Mari Haapalan vastuulla on ollut hankkeen hallinnollinen työ, julkisyhteistyöhön liittyen valtakunnallisiin ja alueellisiin työpajoihin osallistuminen ja tapaamisten/ esittelykäyntien sopiminen, materiaalien valmistaminen sekä yritysverkoston toiminta. Mari Yli-Koski on keskittynyt pääasiassa julkisyhteistyöhön liittyvien verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilotteihin ja konsultaatorakenteissa toimimiseen eli tapaamisiin asiakkaan kaikissa ympäristöissä.

Taulukko 2: Resurssien todellinen käyttö

Resurssi tai resurssiryhmä (Rooli / vastuu)	Suunnitellut henkilötyötunnit	Toteutuneet henkilötyötunnit
Hankkeen vastuhenkilö Pirita Hämäläinen	935,00	980,00
Hankekoordinaattori Mari Haapala	1007,00	1253,50
Hanketyöntekijä Mari Yli-Koski	300,00	498,25
Yhteensä:	2242,00	2691,75

Toteutuneiden työtuntien suurempi määrä johtuu päätöksestä keskittyä VERSOTE –julkisyhteistyön osuudessa suunniteltua voimakkaammin käytännön työhön, koska tarvetta verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilottien ja konsultaatioiden lisäämiselle oli. Tämän toiminnan muutoksen sekä budjetin sisäisen kulujen siirron hyväksyi 20.2.2018 ylitarkastaja Tuula Suvanto, Lounais-Suomen aluehallintovirastosta.

2.3.2 Budjetti ja kustannukset

Hankkeen kustannukset pysyivät hyvin maltillisina, budjetti alitettiin selvästi. Tästä johtuen emme tarvitse kulujen kattamiseksi suunniteltua tulo-rahoitusta, vaan yritysverkoston tilaisuudet voitiin järjestää maksuttomina. Valtionrahoituksen osuus tulee toteutumaan lähes budjetin mukaisesti. Oheisessa taulukossa hankkeen alkuperäinen budjetti sekä toteutuneet kustannukset ryhmiteltynä hankkeen maksatushakemuksen mukaisesti. (Toteutuneiden kustannusten osalta kyseessä on vielä arvio, koska osa viimeisen kuuden kuukauden kustannuksista ei vielä ole hankkeen kirjanpidossa.)

Taulukko 1: Todelliset kustannukset ja budjetti

	Budjetti	Toteutunut
Oman henkilöstön henkilötyötuntien kustannukset	54 800,00 EUR	63 023,45 EUR
Yhteensä:	54 800,00 EUR	63 023,45 EUR

	Budjetti	Toteutunut
Investoinnit	2 400,00 EUR	0 EUR
Muut ulkoiset kustannukset		
Toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut	1 200,00 EUR	905,71 EUR
Painatukset ja ilmoitukset	4 000,00 EUR	2 630,92 EUR
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	2 000,00 EUR	621,41 EUR
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	6 000,00 EUR	2 406,44 EUR
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	4 000,00 EUR	381,23 EUR
Muut palvelujen ostot	7 640,00 EUR	0,00 EUR
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 000,00 EUR	0,00 EUR
Vuokrat	3 300,00 EUR	3 503,20 EUR
Yhteensä:	31 540,00 EUR	10 448,91 EUR

Kouluttamiskuluja sekä siihen liittyviä muita kuluja toteutuu niin oman henkilökunnan, julkisten tahojen, kokemusasiantuntijoiden kuin myös yrittäjien osalta huomattavasti budjetoitua vähemmän mm. hyvän valtakunnallisen ohjauksen ja valtakunnallisten sekä alueellisten tapahtumien ja työpajojen vuoksi. Myös materiaalien osalta kulut jäivät selvästi odotettua pienemmiksi eikä laite- tai muita suurempia investointeja tarvinnut tehdä. Tämä antoi mahdollisuuden käyttää budjetin sisällä enemmän rahaa henkilöstön palkkakuluihin, joka oli tarpeen, kun päätimme keskittyä hanketyössä aiottua voimakkaammin verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilotteihin, jonka vuoksi hanketyöntekijöiden työaika oli lisättävä. Tämän budjetin sisäisen kulujen siirron hyväksyi 20.2.2018 ylitarkastaja Tuula Suvanto, Lounais-Suomen aluehallintovirastosta.

2.4 Riskit

Hankehakemuksessa mainitsimme mahdollisina riskeinä aikataulussa pysymisen, muutosvauhdissa pysymisen ja siihen liittyen henkilöstöresurssit sekä muutosvastarinnan.

Aikataulut oli suuri haaste kaikilla hankkeen osa-alueilla. Koska kaikki toiminta vaati yhteisen ajan löytämistä useiden eri henkilöiden/ tahojen kalenterista, oli meidän itsemme oltava joustavia ja valmiita muokkaamaan omaa aikataulutustamme. Myös valtakunnalliset päätösten, lainsäädännön sekä ohjeistusten viiveet ovat vaikuttaneet sekä aikataulutukseen, että osin toiminnan sisältöön. Esimerkiksi yrittäjäverkostolle suunniteltu

viimeinen koulutuspäivä päätettiin siirtää hankeajan päättymisen jälkeen pidettäväksi, koska koulutuksen sisältö ei ole vielä saatavilla. Myös verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilotteja ja konsultaatioita on päätetty vielä jatkaa, koska tarvetta selkeästi on ja näiden osalta toiminnan käynnistyminen kesti odotettua kauemmin. Tässä kohdin olisi ollut toiminnan tehokkuuden kannalta hyvä, jos hankkeen toimijat olisivat voineet yhdessä esittäytyä, jolloin kaikilta osapuolilta olisi säästynyt aikaa erillisten yhteydenottojen ja tilaisuuksien järjestämisestä. Erityisesti yritys hankekumppanina aiheutti monessa kohdin pohdintaa.

Jatkuvan aikataulutuksen ansiosta hanketyö eteni hyvin, eikä tyhjäkäyntiä ollut. Ainoa ongelma, joka aikataulutuksen haasteista ja työn jatkamisesta seuraa on se, että loppuraportointia tehdään nyt työn lomassa. Uskomme, että erityisesti verkoston yhteisen asiakassuunnitelman ja konsultaatioiden osalta saamme vielä paljon arvokasta tietoa, joten myös jatkoraportoinnille ja arvioinnille on tarvetta.

Muutosvauhdissa olemme pysyneet hyvin ja tarvittavat resurssit ovat järjestyneet. Hanketyöhön saatiin mukaan yksi lisähenkilö ja hanketyön määrää on ollut mahdollista lisätä siirtämällä kuluja budjetin sisällä palkkakustannuksiin.

Muutosvastarinta, silloin kun olemme sitä kohdanneet, on johtunut lähinnä tiedon puutteesta. Asenne on kaikilla yhteistyötahoilla ollut avoin ja myönteinen.

3 Dokumentointi

VERSOTE –hankkeelle tehtiin VERSO Kuntoutuksen nettisivuille oma alisivunsa, jossa hanketta esitellään. Kaikki muu hankkeen aikana tuotettu materiaali on tallennettu VERSO Kuntoutuksen tietojärjestelmiin hankkeen omiin kansioihin.

Kaikki omat tuotokset sekä valtakunnallisesti jaetusta materiaalista ja muusta materiaalista poimitut esitykset ja muut dokumentit on tallennettu kunkin hankkeen osa-alueen omaan kansioon.

Itse tuotettua materiaalia ovat hankkeen, näyttöön perustuvien menetelmien, uusien toimintamallien sekä verkoston yhteisen suunnitelman esittelymateriaalit. Sosiaali- ja terveysalan henkilöstölle sekä perheiden käyttöön on laadittu verkoston yhteisen suunnitelman lupalomake sekä suunnitelmalomake ohjeineen. Muuta materiaalia ovat mm. kokousten, työryhmien ja omien tilaisuuksien muistiot, hankkeelta vaaditut hankeraportit sekä maksatushakemukset, omien tilaisuuksiemme ilmoitukset/ mainokset ja niitä varten valmisteltu muu materiaali. Näiden lisäksi verkoston yhteisen asiakassuunnitelman pilotteihin liittyen on kerätty asiakastietoa, joka on tallennettu omaan asiakastietojärjestelmäämme.

4 Opit ja palautteet

Tärkein oppi koko hankkeesta oli se, että yhdessä tekeminen avaa kaikille osapuolille uusia näkemyksiä ja yhteistyössä yksityisen ja julkisen sektorin välillä olisi valtavasti potentiaalia, jota ei täysin vielä tunnisteta. Tulevien hankkeiden osalta olisi hyvä ottaa selkeämmin kantaa ja ohjeistaa, millä tavoin hankkeen toimijoiden toivotaan tekevän yhteistyötä, erityisesti tilanteissa, joissa mukana on sekä julkisia, että yksityisiä toimijoita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön on omien työtehtäviensä ohella järjestettävä aikaa sote-uudistukseen ja Lape-hankkeen aiheisiin tutustumiseen. Tästä johtuen saimme yhteistyö- ja esittelykäyntejä sopiessamme palautetta, että olisi ollut henkilöstön kannalta helpompaa ja tehokkaampaa, että me Lape-hankkeen toimijat olisimme olleet yhdessä esittäytymässä. Palaute oli ihan paikallaan ja itse asiassa olisi säästännyt hanketyöntekijöitäkin paljolta päällekkäiseltä työltä. Tässä kohdin olisi esittelemäämme monitoimijaista yhteistyötä ollut syytä tehdä myös itse enemmän.

Kokonaisuudessaan hankkeen ulkoinen viestintä oli mielestämme hyvää ja yhtenäistä ja valmista viestintämateriaalia oli todella hyvin tarjolla.

Yleinen viesti ja palaute on koko hankkeen ajan ollut, että lapsi- ja perhepalveluiden muutoshjelma koetaan tärkeäksi ja muutokset, joihin sillä pyritään tervetulleeksi. Lasten ja perheiden ääni on sekä heidän itsensä, että heidän parissaan toimivien ammattilaisten mielestä kuulunut selvemmin jokaisessa vaiheessa palvelutarpeen arvioinnista palveluiden tuottamiseen asti. Lapselle ja perheelle on tärkeää, että voi tuntea tullessa kuulluksi ja ymmärretyksi. Vaikka lopputulos ei aina ole toivotun kaltainen, ei esimerkiksi palvelutarpeen arviointi tai palvelusuunnitelman teko ainakaan tällä tavoin lisää perheen kuormitusta ja ahdistusta. Monitoimijaisessa yhteistyössä voivat myös ammattilaiset parhaillaan tuntea saavansa uusia näkökulmia, tietoa ja tukea toisiltaan.

5 Pysyvä toiminta ja jatkotoimet

5.1 Siirtyminen pysyvään toimintaan

Lapsen ja perheen näkökulmaa korostavalle uudentlaiselle monitoimijaiselle palvelutarpeen arvioinnille ja palveluiden tuottamiselle on selkeästi suuri tarve. Kun perheen tarpeet selvitetään ja niiden vaatimista toimista päätetään yhdessä, muodostuu palveluista yhtenäisempi ja vaikuttavampi kokonaisuus. Tällöin palvelut ovat myös kustannustehokkaampia.

Hankkeen aikana on tullut ilmi konsultaatiotarpeita on niin sivistys- ja sosiaalitoimen kuin myös terveydenhuollon henkilöstöllä. Tästä syystä VERSO Kuntoutus on päättänyt jatkaa VERSOTE –julkisyhteistyöhön liittyviä verkoston yhteisiä asiakassuunnitelmia sekä konsultaatioita omana toimintanaan myös jatkossa. Saatu palaute on vahvistanut näkemystämme siitä, että voisimme toimia erilaisissa yhteiskehittämis- ja konsultaatiotehtävissä, tukea ja täydentää näiltä osin julkista palvelutuotantoa.

5.2 Jälkiarviointi ja avoimet tehtävät

Paras mahdollinen hyöty esimerkiksi verkoston yhteisestä asiakassuunnitelmasta voidaan saada, mikäli kaikkien sektoreiden johto sitoutuu uuteen toimintamalliin ja mahdollistaa yhteisen toiminnan varaamalla riittävät resurssit yhteistyölle ja mahdollisuuden yhteiselle päätöksenteolle.

Julkisen ja yksityisen tahon saumaton yhteistyö vaatii molemmilta osapuolilta osaamista ja halua yhteiskehittämiseen. Täytyisi tunnistaa kaikkien toimijoiden osaaminen ja hahmottaa, miten rakentaa niistä parhaan mahdollisen hyödyn tuottava kustannustehokas kokonaisuus.

5.3 Ideoita jatkokehitykselle

Tuen tarpeet mm. erilaisten kehityksen häiriöiden entistä varhaisemmassa tunnistamisessa, varhaiskuntoutuksen aloittamisessa ja tiedon puutteet näyttöön perustuvista menetelmistä nousivat esiin useissa keskusteluissa, samoin tarve saada ammatillista tukea nopeasti matalalla kynnyksellä ongelmatilanteissa. Näihin toiveisiin liittyen jatkamme erilaisia yhteistyö- ja konsultaatorakenteita maakunnan alueella hankeajan jälkeenkin. Tätä työtä olisi tärkeä kehittää jatkossa laajasti koko maakunnan alueella.